

İktidar anayasayı neden değiştirmek istiyor? Anayasa neden değiştirilir?

Son Güncellenme Tarihi: Şubat 29, 2024 / 09:22

İktidar şu sıralar anayasa ile yatıyor, anayasa ile kalkıyor. Türkiye demokrasi sıralamasında her yıl daha geriye giderken hükümet demokrasideki reformların anayasa değişikliği ile taçlandırılacağını iddia ediyor.

Özlem Kara

Peki anayasa neden değiştirilir ve değişimde amaç ne olmalı.

Yargıda iyileşme için büyük çaba sarf eden Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, toplumda sisteme güvenin ancak dürüstlikle sağlanabileceğini, bunun da ancak yargı yoluyla etkin kılınabileceği öngörüsü ile yola çıktıklarını söylüyor. Mehmet Gün, yargıyı iktidar gücünün elinden kurtarmadan, ekonomide, sosyal hayatta ve siyasette arzulanan tablonun yakalanamayacağını savunuyor. Anayasa tartışmalarını da bu çerçeveden değerlendiriyor.

Mehmet Gün'e göre anayasa değişikliği için iktidar suni bir takım gerekçeler yaratıyor. Yüksek yargıda kriz de bunlardan biri. Gün, Yargıtay'ın hukukun üstünlüğüne riayet etmediğine ve suni bir kriz çıkardığına dikkat çekerek, bu bahanelerle gidilecek bir anayasa değişikliğinin, amaç denetimi ve şeffaflığı artırmak olmayacağından, doğru sonuçlar da doğurmayacağını vurguluyor.

İktidarın anayasayı değiştirme ısrarının asıl nedeninin Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2028'deki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tekrar aday olmasının önünü açmak olabileceğini de işaret eden Mehmet Gün, yargıda iç karartan tabloyu ve yapılması gerekenleri anlattı.

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün

“Hayatın her alanında dürüst olmak gerekiyor”

Yargıda en temel sorun ne?

Memleketin en büyük eksikliği dürüstlük ve hesapverirlik. İnsanlararası ilişkilerde, makroekonomi ve mikroekonomide, devlet yönetiminde, hayatımızın her alanında en büyük eksikliğimiz dürüstlük. Biz, Daha İyi Yargı Derneği'nin kuruluşu ile sonuçlanan süreçte, hukukun "tam ve doğru ifşa yolu ile dürüst davranış" ilkesini hayata geçirmek için yola çıktık. Bu ülkede bir yargı reformunun sağlanması gereken de bu: Dürüstlük. Bir ülkeye, yargı reformuyla yapılabilecek en doğru katkı, dürüstlüğü o toplumun damarlarına enjekte etmek olur.

Yargıyla mı olur bu? Bu bana eğitim, yetiştirme biçimi, vatandaş bilinci, demokrasi ile olur gibi geliyor.

Bir tanesi olmazsa hiçbirisi olmaz. Bizim en büyük eğitim kurumumuz aile. Yargı dürüstlüğü sağlamaz ise diğerleri anlamsız olur. Bu ülkede dürüstlüğü, hesapverirliği, şeffaflığı toplumun bütün alanlarına yerleştirmek ancak yargı ile mümkün olabilir.

“Reform kavramının içi boşaltıldı. Erozyona uğradı”

Siz gündelik siyasi tartışmaların dışında kalmaya mı çalışıyorsunuz?

Hukukçuysan objektif olman lazım. Türkiye'de siyasi duruş maalesef dürüstlüğü öne çıkaran bir duruş değil. Bir meseleye en azından dört taraftan bakacaksınız. Bakmazsan taraflardan biri oluyorsun. Taraf olursan da mesele bilek güreşine dönüşür.

Türkiye'de sürekli reform paketleri tartışılıyor. Hangi konuda eksik kalınıyor ki sürekli reform talebi oluyor? Bu durumlarda reform kavramının da içi boşalmıyor mu? Ne isteniyor ne yapılmalı?

Reform kavramının içi boşaltıldı. Erozyona uğradı. Halbuki önce yeni formu, yeni şekli tarif edeceksiniz, böyle bir şey diye ortaya koyacaksınız. Sonra mevcut forma bakıp, aradaki farkları tespit ederek, neyi değiştirmek gerekiyorsa onu değiştireceksiniz. Bunları da geliş güzel değil, bir plan içerisinde yapacaksınız. Bugünkü reform girişimlerinde hedef belli değil. Mesela yargı reformu girişimlerinde yargıyı neye dönüştürmek istedikleri belli değil. Mevcut durumu tespit etmiyorsanız, değiştirilecekleri ortaya koymuyorsanız, neyin stratejisini yapıyorsunuz?

“Yargı paketi falan deniyor ama bunlara yapılacak işler listesi diyelim”

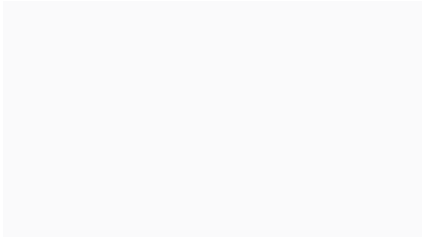
Siz şu an stratejinin ne olduğunu anlayabiliyor musunuz? Reformlar çıkartıldı; bir, iki, üç, dört, beş

Adalet Bakanlığı 2009, 2015, 2019'da üç tane yargı reformu strateji belge çıkardı, hiçbirine strateji belgesi diyemeyiz! Yargı paketi falan deniyor ama bunlara ancak "yapılacak işler listesi" diyebiliriz. Burada söylenenler yanlış olmayabilir ama reformun çok gerisinde. Yargı reformunu niçin yapıyoruz, yargıda ne sorun var, reform neye neden olur sorularının cevapları yok! Yargıda üç tane sorun öne çıkıyor. Bir, yargının kendisi hukukun üstünlüğüne riayet etmiyor. İki, yargının meşru bir devlet gücü olmaktan uzaklaştırılıyor. Üç, yargı şeffaf ve hesapverir değil.

"Yargının yaptığı ve yapmadığı her şey bizim refahımızı belirliyor"

Bir taraftan Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) kararlarını denetleyen Danıştay hedef haline getiriliyor, diğer taraftan anayasada açık hüküm olmasına rağmen uyulmayan Anayasa Mahkemesi (AYM) kararları var. Üstelik o kararları alanlar da şikayet sahibinin atadığı isimler! Kısaca yürütme denetim dışına çıkmak istiyor denilebilir?

Yargı, yürütmenin uzantısı gibi bir şey oldu. Meselenin bir temel insan hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi bölümü var ki yargının bunu yapması lazım. Yargı bunu yaptığı zaman, "Yargının bir kulvarı siyasi meselelere gidiyor bir kulvarı ekonomiye" diye düşünüyor! Ama bunların hepsi bir bütün. Yargının yaptığı ve yapmadığı her şey bizim refahımızı belirliyor. Yani daha iyi yargı varsa, daha iyi ekonomi var.

Anayasa değişikliği tartışmaları niye yapılıyor?

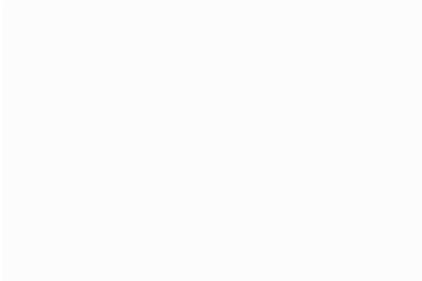
Bu tartışmaya nereden geliyoruz, memleketin hangi sorunları var da onları çözmek istiyoruz? Bunlardan en önemlisi hukukun üstünlüğü. Yargının, yürütmenin uzantısı olmaktan, siyasetçilerin hükmettiği bir alandan çıkıp, tam bağımsız olması lazım. Yargının şu ana kadar neden bağımsız olmadığının da düşünülmesi gerekiyor. İyi hizmet vermezsen, bağları! Siyasi olarak sizi atayan iktidarla aynı görüşteyseniz, onun düşman gördüklerine cezayı verirsiniz?

Ben artık talimat aldıkları düşünmüyorum. Onun yerine, kendilerini iktidarı yerine koyup, iktidar gibi düşünerek karar veriyorlar gibi bir görüntü var. Siz ne dersiniz?

Ben hangi kararı veririm onay görürüm, hangi kararı veririm onay görmem diye düşünüyorlar. Sadece en tepeden değil, içinde bulundukları her ortamdan şüphe ediyorlar. Kararları da buna göre biçimleniyor.

Anayasa niçin yapılır, ne zaman yapılır? Hangi öncelik sırasıyla yapılır?

Anayasa memleketin sorunlarını çözmek için yapılır. Sorunları sıralarsınız, önceliklendirirsiniz, en etkili olacak çözümleri anayasaya koyarsınız..

"Yargıda gerilim yok suni olarak oluşturuluyor"

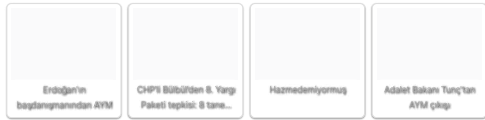
Mesela şu an acil olan şey yüksek yargıdaki gerilimi çözmek mi?

Yüksek yargıda gerilim yok. Suni bir gerilim oluşturuluyor. TİP Hatay Milletvekili Av. Can Atalay hakkında Anayasa Mahkemesi'nin verdiği hak ihlali kararı, 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yerine getirilmek zorunda. Bunun tartışılacak bir yanı yok. Yargıtay'ın, Anayasa Mahkemesi kararının uygulanmasında yer olmadığına dair karar verme yetkisi de yok, AYM'nin bu konu hakkındaki kararına direnme hakkı da yok. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin bu karara uymaması bir başkaldırı. Cumhurbaşkanı, Danıştay'ın verdiği kararlardan memnun değilmiş! Ben de mahkemelerin verdiği her karardan memnun değilim. Ama Adalet Bakanlığı veya HSK Danıştay kararlarına uymama kararı verirse, bu da bir direnme. Sonuçta ortaya çıkan kararlar yüzde yüz hatalı da olsa uyulmak zorunda. Hukuk düzeninde anarşi olmaz. Bu direnmeleri, anayasayı değiştirmeye bir gerekçe olarak görmeye-göstermeye çalışıyorlar.

"Anayasa cumhurbaşkanının yetkilerini sınırlamak için yapılır"

Cumhurbaşkanının danışmanları anayasa değişikliği için çalıştaylar düzenliyor, anayasa taslağı hazırlıyorlar! Cumhurbaşkanlığı bürokratinin anayasa taslağı hazırlaması uygun olur mu? Anayasa, cumhurbaşkanı olarak seçilen birini hukuk kurallarıyla sınırlamak için var. Cumhurbaşkanı kendisi anayasa hazırlarsa kendisini serbest bırakır. Anayasaya göre cumhurbaşkanının üçüncü kez aday olması doğru değildir ama Erdoğan Yüksek Seçim Kurulu'na (USK) kabul ettirdi. Bana göre Erdoğan'ın 2028'de de cumhurbaşkanı seçilme hakkı yok. Ama korkunç bu yeni anayasa arayışlarından "cumhurbaşkanı tekrar aday olabilir" gibi bir şey çıkacak! İşte bu yüzden, memleketin gerçekten sivil bir anayasa yapmaya ihtiyacı var. En birinci mesele de yargı gücünü siyasetçilerden tam bağımsız hale getirmek. Yargının bağımsızlığı, temsil adaletiyle de çok ilgili.

Benzer Haberler:

#anayasa , #daha iyi yargı derneği , #hukukun üstünlüğü , #mehmet gün , #tbmm , #yargı , #yasama , #yürütme

Okullarda çocukların eline bıçak verip maket hayvan kestirdiler